

**Prezídium Policajného zboru
Úrad boja proti korupcii Prezídia PZ
B r a t i s l a v a**

Bratislava 28.02.2007

I n f o r m á c i a

**o činnosti Úradu boja proti korupcii Prezídia PZ
za obdobie roka 2006**

Bratislava, február 2007

Úvod

Úrad boja proti korupcii (ďalej len „ÚBPK“) plnil v hodnotenom období úlohy a ciele stanovené pri odhaľovaní, zisťovaní a vyšetrovaní páchatel'ov trestných činov korupcie a najzávažnejších foriem majetkovej a hospodárskej trestnej činnosti. Dosiahnuté výsledky naznačujú správne smerovanie vlastnej činnosti do oblastí vo vecnej pôsobnosti ÚBPK, o snahe zvýšiť kvalitu a efektívnosť personálnej politiky, riadiacej, kontrolnej a organizátorskej práce riadiacich pracovníkov.

ÚBPK naďalej posilňoval medzinárodnú spoluprácu s partnerskými službami, a to najmä v susedných štátoch a ostatných krajinách Európskej únie. Prostredníctvom zverejňovania úspešne zrealizovaných prípadov si ÚBPK snaží upevniť svoje postavenie v povedomí verejnosti, ale i záujem o spoluprácu zo strany štátnych a mimovládnych inštitúcií.

ÚBPK napĺňa vytýčené ciele, medzi ktoré patrí eliminovať fenomén korupcie v rámci Slovenskej republiky vo všetkých oblastiach spoločenského života. Svoju činnosť zameriaval aj na tie oblasti štátnej správy, kde pôsobia špeciálne subjekty trestného činu uvedené v § 14 ods. 1 Trestného poriadku (ďalej len „TP“) zaradené do vecnej pôsobnosti ÚBPK. Do jeho vecnej pôsobnosti spadá zároveň postihovanie najzávažnejších foriem majetkovej a hospodárskej kriminality vo všetkých oblastiach hospodárskeho života spoločnosti.

1. Analýza problematiky odhaľovania a vyšetrovania trestných činov korupcie

V roku 2006 bol zaznamenaný trend zníženého záujmu oznamovateľov spolupracovať s políciou. Tento trend je spôsobený okrem iného aj zlou skúsenosťou s následným trestným konaním - opakované výsluchy, konfrontácie s obvineným, odročovanie pojednávania spojené s cestovaním do sídla Špeciálneho súdu (ďalej len „ŠS“) v Pezinku, útokmi na ich bezúhonnosť zo strany obvinených, obhajcov, medializovaním osôb oznamovateľov, nedostatočnými oprávneniami polície účinne chrániť takéto osoby pred následným neprímeraným konaním zo strany orgánov štátnej správy a samosprávy ak voči ním, resp. ich pracovníkom trestné konanie smerovalo.

Súčasne je potrebné uviesť, že pre médiá nie je už prezentácia korupčných prípadov taká zaujímavá ako v predchádzajúcom období a venujú pozornosť len „väčším“ prípadom korupcie. Otvorené návrhy na zrušenie ŠS rovnako neprispievajú k zvýšeniu dôveryhodnosti boja proti korupcii. Vyhodnotením uvedených skutočností je možné konštatovať, že objasňovanie korupčných trestných činov bude podmienené kvalitnou odhaľovacou činnosťou operatívnych pracovníkov ÚBPK.

Do budúcnosti možno očakávať, že okrem štandardného spracovávanía poznatkov a oznámení bude dôležité, aby sa úsilie operatívnych pracovníkov zameralo najmä na dlhodobé dokumentovanie korupčných prípadov a s tým súvisiace prenikanie do oblastí, kde korupcia nepochybne je, ale je zakrývaná. Ide o oblasti ako je využívanie eurofondov, činnosť daňových úradov, rozhodovanie v rámci súdnych konaní a iné. Rozhodujúca bude kvalita operatívneho dokumentovania a nie kvantita.

Prípady, kedy podplácanie oznámi príslušník PZ sú významné len z hľadiska generálnej prevencie a z dôvodu upevňovania názoru spoločnosti na neakceptovateľnosť korupčného konania občanov voči príslušníkom PZ.

1.1 Analýza trestných činov korupcie vo vzťahu k právnej kvalifikácii

V hodnotenom období bolo vydaných **253 uznesení o začatí trestného stíhania podľa § 199 Trestného poriadku (ďalej len „TP“) v korupčných veciach.**

V rámci uvedených vydaných uznesení o začatí trestného stíhania bolo posudzovaných 302 samostatných trestných činov, z toho 170 trestných činov prijímania úplatku, 126 trestných činov podplácania a 6 trestných činov nepriamej korupcie.

Z celkového počtu zistených trestných činov korupcie bolo objasnených **139 prípadov**, t.j. bolo vydaných **uznesení o vznesení obvinenia** podľa § 206 TP (v roku 2004 – 51, v roku 2005 – 83). V roku 2006 bola zistená vo vyšetrovaných prípadoch celková suma na úplatkoch vo výške 5 228 700,-Sk. V rámci uvedených objasnených trestných činov bolo samostatne posudzovaných **63 trestných činov prijímania úplatku, 103 trestných činov podplácania a 2 trestné činy nepriamej korupcie.**

1.2 Charakteristika subjektov z pohľadu celkového počtu, veku, postavenia, funkcie alebo pracovného zaradenia.

Celkovo bolo vo vyšetrovaní a v skrátenejšom vyšetrovaní vydaných 139 uznesení o vznesení obvinenia **167 osobám pre trestné činy korupcie (v roku 2004 – 64, v roku 2005 – 81)**. Zo štatistického hľadiska a vykonanej analýzy subjektov treba podotknúť, že niektoré osoby boli obvinené viackrát.

Veková skladba páchatel'ov bola nasledovná – 47 osôb (20-30 rokov), 50 osôb (30-40 rokov), 44 osôb (40-50 rokov), 15 osôb (nad 50 rokov).

Z hľadiska postavenia, funkcie, resp. pracovného zaradenia bolo obvinených, 40 podnikateľov, 35 nezamestnaných (neudávali žiadne povolanie), 30 zamestnancov v súkromných spoločnostiach, 20 policajtov, 13 zamestnancov vo verejnej a štátnej správe, 3 cudzí štátni príslušníci, 3 advokáti, 3 dôchodcovia, 2 sudcovia, prokurátor, lekár, mestský policajt, vysokoškolský profesor, kontrolór v MHD, väzeň a psychológ.

1.3 Analýza objektívnej stránky pri trestných činoch korupcie (konanie a následok, spôsoby spáchania TČ)

Analýzou realizovaných prípadov v roku 2006 bolo zistené, že spôsoby páchania trestnej činnosti korupcie sú rôznorodé. Páchatelia aj na základe znalostí medializovaných prípadov páchajú trestnú činnosť kvalifikovanejším spôsobom, sú opatrnejší, často priamo nežiadajú úplatok, len svojím správaním naznačia a čakajú, kým im je úplatok poskytnutý. Predovšetkým v oblasti justície páchatelia požadujú úplatok vopred a vždy cez overené osoby bez toho, aby sa stretli s osobou, ktorá úplatok poskytuje.

Plnenie majetkovej povahy u trestných činov korupcie spočívalo v poskytnutí peňazí, zaplatení služby, poskytnutí rôznych služieb alebo vecí do užívania a pod.

Plnenie nemajetkovej povahy u trestných činov korupcie spočívalo v jednom prípade v poskytnutí sexuálnych služieb, vo zvýhodňovaní iného tým, že sa nedôvodne skrátí lehota na vybavenie „úradnej“ záležitosti, zvýhodňovanie v kariérnom postupe.

Miestom preberania úplatku je vo väčšine prípadov v kanceláriách alebo pracovisko toho, kto úplatok berie. Boli zaznamenané prípady kde prebiehalo preberanie úplatku v reštauráciách, prípadne v autách skrytým spôsobom.

1.4 Analýza vecí individuálneho a všeobecného záujmu, ktorá je predmetom korupcie

V roku 2006 dochádzalo častejšie ku korupcii v súvislosti s obstarávaním vecí všeobecného záujmu. O vec všeobecného záujmu ide vtedy, ak záujem presahuje rámec individuálnych práv a záujmov jednotlivca a takýto záujem je súčasne dôležitý z hľadiska záujmov spoločnosti.

V sledovanom období bolo zaznamenané korupčné správanie v týchto základných oblastiach všeobecného záujmu:

- bankovníctva a obchodných vzťahov,
- súdnictva, prokuratúry a advokácie,
- polície,
- zdravotníctva,
- štátnej a verejnej správy.

V uvedených oblastiach bolo zaznamenané napadnutie týchto konkrétnych spoločenských záujmov:

Oblasť bankovníctva a obchodných vzťahov

- neposkytovanie bankových úverov všetkým klientom banky za rovnakých podmienok,
- nerovnaké uplatňovanie záväzných postupov pri preplácaní faktúr v obchodnom styku.

Oblasť súdnictva, prokuratúry a advokácie:

- výkon funkcie sudcu v rozpore s ustanoveniami zákona 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a spravodlivé vedenie súdneho konania voči všetkým dotknutým osobám,
- výkon funkcie prokurátora v rozpore so zákonom č. 154/2001 Z.z. o prokurátoroch a právnych čakateloch prokuratúry,
- výkon advokátskeho povolania v rozpore s ustanoveniami zákona č. 586/2003 Z.z. o advokácii.

Oblasť polície a ÚZJS:

- výkon povolania príslušníka Policajného zboru v rozpore so zákonom č. 171/1993 Z.z. o Policajnom zbore; v súvislosti s prejednávaním priestupkov proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky podľa zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v súvislosti s
 - dokumentovaním dopravných nehôd,
 - objasňovaním a prejednávaním priestupkov,
 - lustrovaním v evidenciách PZ,
 - dôsledný výkon kontroly dodržiavania jednotlivých ustanovení zákona o premávke na pozemných komunikáciách príslušníkmi PZ,
 - výkon funkcie vyšetrovateľa PZ v súlade s ustanoveniami TZ, TP a ostatnými právnymi predpismi,
 - realizácia služobných zákrokov v súlade so zákonom č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore,
 - dôsledná a spravodlivá kontrola plnenia zákonných podmienok pobytu cudzincov na území SR,
 - riadny výkon funkcie príslušníka zboru väzenskej a justičnej stráže.

Oblasť zdravotníctva:

- rozdielny prístup lekára ku všetkým pacientom pri poskytovaní lekárskej starostlivosti,
- nezákonný výkon psychologických vyšetrení v súvislosti s prijatím osoby do zamestnania, na ktoré sa vzťahuje povinnosť absolvovať psychologické vyšetrenia,

Oblasť štátnej a verejnej správy:

- výkon funkcie kontrolóra prepravy osôb v mestskej hromadnej doprave,
- výkon funkcie colníka v súlade so zákonom č. 200/1998 Z. z. o štátnej službe colníkov,
- výkon funkcie člena skúšobnej komisie oprávnenej vydávať Osvedčenia odbornej spôsobilosti na podnikanie v taxi službe v zmysle Zákona č.168/1996 Z. z. o cestnej doprave,
- výkon funkcie primátora mesta v súvislosti s obstarávaním vecí všeobecného záujmu.

1.5 Analýza postupov polície a využívania inštitútov TP

V prípade uplatnenia postupov polície a využívania inštitútov TP pri trestných činoch korupcie sa spravidla využívajú dva základné spôsoby odhaľovania a vyšetrovania:

- V prípade oznámenia korupcie občanom a uvedením relevantných skutočností, ktoré odôvodňujú postup podľa § 199 TP, vyšetrovateľ začne trestné stíhanie a využije všetky dostupné inštitúty TP na zadováženie dostatočných dôkazov. V prípadoch realizovaných týmto spôsobom boli v hodnotenom období všetky úspešne ukončené rozhodnutím podľa § 206 TP, teda obvinením konkrétnej osoby.
- Odhaľovanie korupcie sa realizuje aj na základe prvotne získanej informácie o podozrení z korupcie získanej vlastnou operatívno-pátracou činnosťou. Informácia je po operatívnom preverovaní, resp. rozpracovaní spracovaná do podnetu na začatie trestného stíhania. Vyšetrovateľ začne trestné stíhanie podľa § 199 ods. 1 ods. 2 TP. Odhaľovanie aj vyšetrovanie je v takomto prípade náročné na špecifické postupy. Týmto spôsobom sa však podarilo v prevažnej miere zistiť korupciu oboch zúčastnených subjektov (prijímateľa aj poskytovateľa).
- Pri trestných činoch korupcie, kde už došlo k ponúknutiu úplatku a vec bola následne dokumentovaná, bola dôkazná situácia založená len na výsluchoch osôb, ktoré boli zo strany páchatel'ov takto ovplyvňované. V takýchto prípadoch bolo zo strany prokuratúry vo väčšine prípadov požadované vykonať napr. konfrontácie. V prípadoch, kde bol odovzdaný úplatok vo forme finančnej hotovosti, bola táto hotovosť zaistená ako predmet - dôkazný materiál.

Prax potvrdzuje, že vzhľadom na vysokú latentnosť trestnej činnosti korupčného charakteru jediný efektívny nástroj na získanie nespochybniteľného dôkazu o konaní páchatel'a je využívanie všetkých inštitútov v zmysle piatej hlavy TP.

V prípadoch spolupráce s oznamovateľom je realizácia akcií a s tým spojené využívanie inštitútov TP jednoduchšie. Ak oznamovateľ nechce spolupracovať, prípadne je trestná činnosť zadokumentovaná iba z informácií a technických prostriedkov, je dokazovanie zložitejšie. V tomto prípade je potrebné získavať dlhší čas dostatok dôkazov a dôslednejšie vyhodnocovať všetky získané dôkazy. Zároveň je nutné podotknúť, že v mnohých prípadoch vysoký počet nasadených síl a prostriedkov nedáva záruku rýchlejšieho, jednoduchšieho a úspešného ukončenia prípadu. Preto sa v tejto fáze pristupuje k vykonávaniu dôslednejších analýz získaných materiálov, ktoré sú spravidla vykonávané pracovníkmi oddelenia kriminálnych analýz.

V prípadoch, ktoré boli oznámené v čase, keď ešte nasledovali ďalšie konania, boli pracovníkmi ÚBPK využívané inštitúty TP na potvrdenie skutočností uvádzaných oznamovateľom a svedkami a na získanie ďalších dôkazov. Prax ukazuje, že vo väčšine takto zadokumentovaných prípadov sú páchatelia obvinení, neskôr obžalovaní a nakoniec aj odsúdení.

Využívané boli najmä nasledovné inštitúty podľa piatej hlavy TP:

- a) § 113 TP - sledovanie osôb a vecí,
- b) § 114 TP - vyhotovovanie obrazových, zvukových alebo obrazovo – zvukových záznamov,
- c) § 115, § 116 TP - odpočúvanie a záznam telekomunikačnej prevádzky,
- d) § 117 TP - agent.

1.5 Najzávažnejšie prípady

1. Vyšetrovateľ PZ bezprostredne po zadržaní podozrivých (pri preberaní a odovzdávaní úplatku) podľa § 206 ods. 1 TP vzniesol obvinenie PhDr. E. L. za zločin prijímania úplatku podľa § 329 ods. 1 TZ a B. R. za prečin podplácania podľa § 333 ods. 1 TZ na tom skutkovom podklade, že v kancelárii základného pracoviska psychológie v K., Ústredného inštitútu vzdelávania a psychológie ŽSR prijal PhDr. E. L. od B. R. ponúknutý úplatok vo výške 3.000,-Sk za úspešné absolvovanie psychologických vyšetrení v súvislosti s jej prijatím do zamestnania, na ktoré sa vzťahuje povinnosť absolvovať psychologické vyšetrenia.

2. Vyšetrovateľ PZ vzniesol obvinenie advokátovi Mgr. D. M. za trestný čin prijímanie úplatku a inej nenáležitej výhody podľa § 160a ods. 1 TZ a pomoc k trestnému činu prijímanie úplatku a inej nenáležitej výhody podľa § 10 ods. 1 písm. c) k § 160a ods. 1 a ods. 2 TZ na tom skutkovom základe, že po tom, čo sa Mgr. D. M. dohodol so sudcom Krajského súdu v B.B. JUDr. M. M., že za úplatok, o ktorý sa rozdelia, sudca prepustí v jemu pridelenej trestnej veci vedenej na Krajskom súde B.B. proti obžalovaným M. K. a spol. z väzby na slobodu, na základe čoho pri osobnom stretnutí požiadal Mgr. D. M. osobu Ľ. K. o finančnú hotovosť vo výške 400.000,-Sk za čo prisľúbil, že vybaví na Krajskom súde v B. B. prepustenie z väzby jej manžela M. K. s čím Ľ. K. súhlasila. Následne dňa Ľ. K. pri osobnom stretnutí odovzdala požadovaný úplatok Mgr. D. M.

3. Pri akcii vykonanej policajtmi ÚBPK bol zadržaný ako podozrivý Ing. M. M., ktorý bol následne obvinený za zločin prijímania úplatku podľa § 329 ods. 1 TZ, lebo na podklade zistených skutočností bol dostatočne odôvodnený záver, že v súvislosti s údajnou hroziacou pokutou v správnom konaní vo výške 700.000,-Sk zo strany Slovenskej obchodnej inšpekcie (ďalej len „SOI“) za zistené nedostatky pri kontrole vykonanej koncom roka 2005 v spoločnosti L. Slovensko, požadoval úplatok vo výške 150.000,-Sk od Ing. J. D. vedúceho predaja uvedenej spoločnosti za to, že vybaví u riaditeľa SOI v T., aby tento uvedené rozhodnutie o udelení pokuty zrušil, pričom uvedený úplatok vo výške 150.000,-Sk od menovaného aj prevzal vo svojom motorovom vozidle.

4. Vyšetrovateľ PZ vzniesol obvinenie osobám K. F., E.D., I.T., Ing. A. Cs., pre trestný čin zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 158 ods. 1 písm. a), ods. 2 písm. c) TZ účinného v čase spáchania skutku a trestný čin prijímanie úplatku a inej nenáležitej výhody podľa § 160a ods. 1, ods. 2 TZ účinného v čase spáchania skutku M. F. za trestný čin podplácania podľa § 161 ods. 2, ods. 3 písm. a) TZ účinného v čase spáchania skutku na tom skutkovom základe, že ako pracovníci Daňového úradu v Š. v postavení kontrolórov, ako verejní činitelia, konajúc v rozpore s § 2 a § 15 ods. 1 zákona NR SR č. 511/1992 Zb. o správe daní a poplatkov a o zmenách v sústave územných finančných orgánov v znení neskorších predpisov a v rozpore s povinnosťami štátneho zamestnanca uvedenými v § 53 ods. 1, písm. a) b) c) d) f) h) zákona č. 312/2001 Z. z. o štátnej službe a zmene a doplnení niektorých zákonov v súvislosti s obstarávaním vecí všeobecného záujmu, vykonali najmenej v 6 prípadoch kontroly dane z pridanej hodnoty u konkrétneho daňového subjektu tak, že konštatovali za úplatu splnenie podmienok na vyplatenie nadmerného odpočtu i napriek tomu že vedeli, že tento bol zo strany kontrolovaného daňového subjektu uplatňovaný neoprávnene, za čo prijali úplatok v celkovej sume cca 5 mil. Sk.

5. Dvaja príslušníci PZ zaradení na Krajskom riaditeľstve PZ v B. prijali, cez sprostredkovateľa, bývalého policajta KR PZ B. peňažný úplatok vo výške 50.000,- Sk za to, aby ďalej nekonali vo veci podozrenia z trestnej činnosti, ktorá mala byť spáchaná v súvislosti s kradnutým osobným motorovým vozidlom. Na odhalenie tejto závažnej trestnej činnosti boli použité inštitúty TP. Vec sa realizovala od 28.3.2006, kedy bolo začaté trestné stíhanie až do 11.5.2006, kedy bolo vznesené obvinenie celkom 4 osobám, (dvaja činní policajti, jeden bývalý policajt KR PZ B. a jedna civilná osoba).

6. Ďalšia vec bola realizovaná na základe oznámenia občana - cudzieho štátneho príslušníka, od ktorého mali pracovníci Colného kriminálneho úradu žiadať úplatok vo výške 50.000,-Sk za to, že nevykonajú kontrolu ohľadne dodržiavania colných predpisov, pričom časť peňazí vo výške 10.000,-Sk im pri prvom stretnutí aj odovzdal. V tejto veci napriek nepretržitému monitorovaniu objektu sa nepodarilo páchatelov pristihnúť priamo pri preberaní úplatku, aj keď nakoniec bolo vznesené obvinenie dvom pracovníkom Colného kriminálneho úradu

7. Za osobitnú zmienku stojí prípad korupcie na Katastrálnom úrade v S., kde na základe vlastnej vyhľadávacej činnosti, bez akejkoľvek spolupráce s občanmi sa podarilo zmonitorovať prostredníctvom inštitútov TP, § 115, § 114, v období od 9.5.2006, kedy bolo začaté trestné stíhanie, až do 10.10.2006, kedy bolo vznesené obvinenie, zadovážiť dostatok dôkazov k tomu, aby bolo vznesené obvinenie dvom zodpovedným vedúcim pracovníkom katastra. Jeden obvinený prijal od občana peňažný úplatok vo výške 3.000,- Sk, za uprednostnenie vydania rozhodnutia v katastrálnom konaní v súvislosti z jej návrhom na vklad záložného práva v prospech banky, na úkor iných navrhovateľov o vklad. Druhá obvinená na prízemí administratívnej budovy v sídle Správy katastra nehnuteľností v S., ako vkladárka na Správe katastra nehnuteľností v S., prijala od občana peňažný úplatok vo výške 5.000,- Sk, za uprednostnenie vydania rozhodnutia v katastrálnom konaní v súvislosti s jeho návrhmi na vklad záložného práva v prospech banky.

8. Dňa 15.11.2006 vyšetrovateľ PZ vzniesol obvinenie V.B., za trestný čin prijímania úplatku a inej nenáležitej výhody podľa § 160 ods. 1 ods. 3 písm. b) Trestného zákona účinného do 31.12.2005, lebo ako riaditeľ pobočky banky vo svojej kancelárii v súvislosti s poskytnutím štyroch úverov, využil svoje postavenie v zamestnaní a za urýchlené a bezproblémové vybavenie štyroch žiadostí o poskytnutie úveru si priebežne vyžiadal úplatky v celkovej výške 450.000,- Sk.

9. Dvaja policajti po vzájomnej dohode na štátnej ceste 1/50 asi 400 metrov za obcou Košice - Šaca v smere z uvedenej obce do Rožňavy, ako policajti počas výkonu služby na Okresnom dopravnom inšpektoráte Okresného riaditeľstva Policajného zboru K., v rámci dopravnej kontroly zameranej na meranie rýchlosti v obci Košice - Šaca, v súvislosti s objasňovaním a prejednávaním priestupkov proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky podľa § 22 Zák. č. 372/1990 Zb. o priestupkoch, ktorých sa dopustili občania SR, ako vodiči, žiadali od nich úplatky v rôznej výške za to, že za objasnené priestupky, ktoré občania spáchali neuložili žiadnu sankciu a prepustili ich preč z miesta prejednávania priestupku, resp. policajti nevyznačili na diel „A“ pokutových blokov, ktoré im boli na tento účel zverené Policajným zborom údaje o tom, komu, kedy a za aký priestupok bola pokuta v blokovom konaní uložená, páchatelovi priestupku neodovzdali príslušné diely „B“ pokutových blokov vo výške zaplatenej finančnej čiastky a takto získané finančné prostriedky si ponechali pre vlastnú potrebu.

10. Vyšetrovateľ vzniesol obvinenie B. A. za pokračujúci zločin podplácania podľa § 333 ods. 1, ods. 2, písm. a), písm. b) TZ, ktorého sa dopustil tým, že presne nezisteného dňa

v mesiaci máj 2005, na presne nezistenom mieste mesta Budapešť v Maďarskej republike, počas stretnutia s členom svojej skupiny dal pokyn, aby sa skontaktoval s príslušníkom PZ a navrhol mu spoluprácu založenú na tom, že policajt bude poskytovať tejto skupine informácie z prostredia PZ, hlavne informácie smerujúce k pripravovaným policajným akciám zameraným na boj proti trestnej činnosti B. A. a členov jeho skupiny, za čo mu bude ako odmena poskytovaná mesačná výplata vo výške 10.000,- Sk, pričom na základe tohto pokynu aj došlo k realizácii predmetnej spolupráce, kde policajtovi (policajt obvinený pre trestný čin prijímania úplatku a inej nenáležitej výhody a zneužitie právomoci verejného činiteľa v samostatnom konaní) z vyššie uvedeného pokynu boli za informácie, ktoré tejto skupine poskytoval vyplácané výplaty na rôznych miestach mesta M. od mesiaca augusta 2005 až do júna 2006 v celkovej výške 110.000,- Sk.

11. Vyšetrovateľ PZ vzniesol obvinenie M. B. za zločin prijímania úplatku podľa § 329 ods. 1 Tr. zák. na tom skutkovom podklade, že ako investičný referent Stavebného bytového družstva K. dňa 12.07.2006 v čase medzi 12,00 hod. až 15,00 hod. v budove Stavebného bytového družstva K. vo svojej kancelárii uviedol živnostníkovi, že ak má záujem o pridelenie ďalších zákaziek Stavebného bytového družstva K., má mu z každej pridelennej zákazky poskytnúť peňažné prostriedky v sume predstavujúcej 5% celkového objemu zákazky, pričom dňa 20.07.2006 v čase okolo 08,15 hod. v budove Stavebného bytového družstva K. vo svojej kancelárii v K. svoju požiadavku opätovne živnostníkovi zopakoval. Dňa 08.09.2006 v čase okolo 08,10 hod. vo svojej kancelárii v K. prevzal úplatok v sume 1.500,- Sk ako províziu za zákazku, ktorú prideliť dňa 20.07.2006.

2 Analýza problematiky odhaľovania a vyšetrovania majetkových a hospodárskych trestných činov

2.1 Analýza trestných činov vo vzťahu k právnej kvalifikácii

Odhaľovanie a vyšetrovanie majetkových a hospodárskych trestných činov vo veciach so spôsobenou škodou, resp. prospechom podľa vecnej príslušnosti ÚBPK je náročné na odbornú pripravenosť pracovníkov ÚBPK ale aj ich praktické skúsenosti. Na zadokumentovanie zistených trestných činov je potrebný dlhší čas, nakoľko sa vždy jedná o rozsiahlu, závažnú a zložitú trestnú činnosť. Rozsiahlosť charakterizuje čas rozsahu páchania trestných činov (niekoľko rokov) a počet zúčastnených subjektov na páchaní danej trestnej činnosti. V roku 2006 napadli najmä trestné činy podvodu, daňové trestné činy, trestný čin porušovania povinností pri správe cudzieho majetku. Páchatelia využívali najmä nedostatky legislatívy, kontrolných mechanizmov, ako aj využívanie častých zmien v legislatíve, čím sa niektoré akty riadenia a kontroly stávajú neprehľadné. Dokumentovanie tejto trestnej činnosti je dôležité, už od samotného odhalenia a to najmä zaistením všetkých možných listinných dôkazov (účtovníctvo a iné.) ako základných dôkazov. V tomto procese často chýbajú včasné oznámenia o finančných operáciách a kontrolách od príslušných štátnych subjektov a následné dokumentovanie trestných činov do minulosti je menej efektívne. Platí záver ako u trestných činov korupcie, že ÚBPK smeruje svoju činnosť na dokumentovanie dôkazov počas páchania tejto trestnej činnosti.

V hodnotenom období bolo **zistených 38 trestných činov** z oblasti závažnej majetkovej a hospodárskej trestnej činnosti, pričom objasnených trestných činov bolo **46 (8 objasnených z r. 2005) (v roku 2004 – 20, v roku 2005 – 28)**. Z celkového počtu objasnených trestných činov z oblasti závažnej majetkovej a hospodárskej trestnej činnosti boli podľa TZ účinného do 31.12.2005 vydané:

- 6 uznesení - § 148 Skrátenie dane a poistného

- 5 uznesení - § 148a Neodvedenie dane a poistného
- 3 uznesenia - § 248 Sprenevera
- 20 uznesení - § 250 Podvod
- 2 uznesenie - § 250a Úverový podvod
- 2 uznesenie - § 255 Porušovanie povinnosti pri správe cudzieho majetku
- 3 uznesenia - § 256 Poškodzovanie veriteľa

a podľa TZ účinného od 01.01.2006

- 2 uznesenia - § 221 Podvod
- 1 uznesenie - § 222 Úverový podvod
- 1 uznesenie - § 227 Podvodný úpadok
- 1 uznesenie - § 276 Skrátenie dane a poistného.

Celková výška spôsobenej škody ktorá bola zistená vo vyšetrovaných prípadoch bola vyčíslená na sumu **5 890 984 554,-Sk.**

2.2 Charakteristika subjektov z pohľadu celkového počtu, veku, postavenia, funkcie alebo pracovného zaradenia

Celkovo bolo vo vyšetrovaní vydaných **46 uznesení o vznesení obvinenia 77 osobám pre trestné činy v oblasti závažnej hospodárskej a majetkovej kriminality.**

Veková skladba páchatel'ov bola nasledovná:

1 osoba (20-30rokov), 30 osôb (30-40 rokov), 22 osôb (40-50 rokov), 24 osôb (nad 50 rokov).

Z hľadiska postavenia, funkcie, resp. pracovného zaradenia bolo obvinených 49 podnikateľov, 13 členov predstavenstva a.s., 8 konateľov súkromných spoločností, 5 osôb v postavení predsedu, alebo podpredsedu predstavenstva spoločnosti, 1 advokát a 1 správca konkurznej podstaty.

2.3 Analýza objektívnej stránky - konania, následku ekonomických a majetkových trestných činov

V roku 2006 boli zaznamenané nasledovné spôsoby spáchania trestných činov v tejto oblasti.

- deklarovanie neexistujúcich zdaniteľných plnení za účelom vyplatenia nadmerného odpočtu DPH,
- deklarovanie neobjektívneho stavu hospodárskeho výsledku spoločnosti a nereálneho zhodnocovania vkladov smerujúce k zmareniu uspokojenia oprávnených nárokov cca 600 veriteľov súkromnej nebankovej spoločnosti,
- uznanie pohľadávky fiktívneho veriteľa (bez súhlasu predbežného správcu) ku škode iných veriteľov,
- účelové prevody majetku medzi obchodnými spoločnosťami na základe fiktívnych zmlúv o pôžičkách a ručení ku škode jednej a prospěchu inej,
- nepopretie pohľadávky správcom v konkurznom konaní napriek tomu, že táto nezodpovedala skutočnému stavu,
- prevzatie finančných hotovostí s cieľom ponechať si značnú časť pre vlastné účely,
- účtovná legalizácia nelegálne vyrobených alkoholických nápojov s cieľom vyhnúť sa zaplateniu danie z liehu,
- znižovanie základu dane uplatnením fiktívnych dokladov,
- neodvedenie dane a poistného a nezaplatenie dane,

- vystavenie a podpísanie listín, označených ako cenné papiere a následné uvedenie do obehu s cieľom obohatiť seba alebo iného na škodu budúceho nadobúdateľa.

2.4 Porušenie povinnosti páchatel'ov vyplývajúcich im z ich postavenia pri páchaní majetkových a hospodárskych trestných činov

Pri páchaní majetkových a hospodárskych trestných činov bolo zistené v roku 2006 porušovanie nasledovných zákonných povinností:

- porušenie ustanovení zákona č. 222/2004 Z.z. o dani z pridanej hodnoty spočívajúce v neoprávnenom nároku na vrátenie nadmerného odpočtu DPH
- podvodné konanie zástupcov súkromnej nebankovej spoločnosti pri správe vkladov jej klientov,
- porušenie povinností vyplývajúcich zo zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní účastníkmi v konkurze (sudcovia, správcovia, veritelia, úpadca)
- účelové „prelievanie“ majetku medzi obchodnými spoločnosťami ku škode jednej z nich a prospechu inej,
- porušovanie povinností určených zo zákona pri správe cudzieho majetku
- porušovanie ustanovení zákona č. 105/2004 Z.z. o spotrebnej dani z liehu v súvislosti s legalizáciou pôvodu nelegálne vyrobených alkoholických nápojov,
- porušenie povinností vyplývajúcich zo zákona č. 431/2002 Z.z. o účtovníctve za účelom zníženia daňových povinností,
- porušenie povinností vyplývajúcich zo zákona č. 595/2003 Z.z. o dani z príjmu spočívajúce v neodvedení a nezaplatení dane z príjmu,
- podvodné konanie štatutárneho zástupcu právnickej osoby spočívajúce v pokuse speňažiť listiny označené ako cenný papier,
- porušenie príslušných ustanovení zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách.

2.5 Analýza postupov polície a využívania inštitútov TP

Dokazovanie hospodárskych a majetkových trestných činov prebieha najmä výsluchmi svedkov, obvinených, zaistením listinných materiálov a znaleckým dokazovaním.

Na úspešnosť odhalovania trestnej činnosti ekonomického, resp. hospodárskeho a majetkového charakteru, vo vecnej príslušnosti ÚBPK môže mať zásadný význam lepší prístup k informáciám, napr. neobvyklej obchodnej operácie alebo informáciám ktoré získava a preveruje finančná polícia (v súčasnosti zaradená na ÚBOK). Dôležitým predpokladom na zabezpečenie potrebného množstva dôkazov je zaistenie listinných materiálov najmä v súvislosti s ekonomickým chodom spoločnosti, daňových dokladov a vykonanie daňových kontrol.

K zabezpečeniu listinných materiálov je vhodné vykonať domovú prehliadku, resp. prehliadku iných priestorov spoločnosti, kde je predpoklad uloženia takýchto materiálov. Pomerne často sa stáva, že takéto materiály sa nachádzajú v spoločnosti, ktorá vedie účtovníctvo „záujmovej firmy“.

Pri vyšetrovaní týchto trestných činov sa ÚBPK zameriava v prípravnom konaní na využívanie ustanovenia TP a to najmä § 50 TP – zaistenie nároku poškodeného alebo § 425 TP zaistenie výkonu trestu prepadnutia majetku (v hodnotenom období bolo zaistených priamo 2 040 000 Slovenských korún a nehnuteľný majetok v hodnote 550 mil. Sk) a to najmä s ohľadom k výške spôsobenej škody a reálnosti uloženia trestu prepadnutia majetku. Často krát sa stáva, že už počas páchania trestnej činnosti daného charakteru dochádza k prepisovaniu majetku podozrivých a neskôr obvinených osôb na iné subjekty, čím sa následná náhrada spôsobenej škody stáva takmer nereálnou.

Využívané boli najmä nasledovné inštitúty podľa piatej hlavy TP:

- e) § 114 TP - vyhotovovanie obrazových, zvukových alebo obrazovo – zvukových záznamov,
- f) § 115, § 116 TP - odpočúvanie a záznam telekomunikačnej prevádzky,

2.7 Najzávažnejšie prípady

1. Vyšetrovateľ ÚBPK vznesol obvinenie Z. Sz., Cs. F., T. F. za trestný čin podvodu spáchaného formou spolupáchateľstva podľa § 250 ods. 1, ods. 5 TZ k § 9 ods. 2 TZ účinného v čase spáchania skutku, ktorého sa dopustili tým spôsobom, že po vzájomnej dohode v úmysle získať majetok spol. Ex B., o.c.p., a.s., uzavrel Z. Sz. za spol. F. s.r.o., ako veriteľ so spol. Ex B. ako dlžníkom zastúpenou Ing. Jánom B. zmluvu o pôžičke a ako záruku tejto pôžičky zmluvu o zabezpečení záväzku prevodom vlastníckeho práva k parcelám a stavbám evidovaným v katastri nehnuteľností v znaleckej hodnote 87.373.500,-Sk, na základe ktorej boli uvedené nehnuteľnosti prevedené na F. s.r.o. s výhradou definitívneho vlastníctva k týmto nehnuteľnostiam v prípade nesplnenia si záväzku zo strany dlžníka riadne a včas, peniaze spoločnosti Ex B. však nepožičal žiadne a text zmluvy o pôžičke pozmenil, keď zmenil dôvod a dobu splatnosti pôžičky z 31.12.2006 na 16.2.2004 a následne na mimoriadnom valnom zhromaždení konanom dňa 12.1.2004 dosadili do orgánov spol. Ex B. svojich ľudí a samotného obvineného F. za predsedu predstavenstva, ktorý vykonával všetky kroky za spoločnosť Ex B. na pokyn obv. Sz. a obv. F., následkom ktorých bolo fingovanie ďalšej pôžičky spoločnosťou Fer - E. pre spol. Ex B., znova zaistenej zmluvou o zabezpečení záväzku prevodom vlastníckeho práva k ďalším dvom parcelám v znaleckej hodnote 66.013.330,-Sk, na základe ktorej boli uvedené nehnuteľnosti prevedené na spol. F. opäť s výhradou definitívneho vlastníctva v prípade nesplnenia si záväzku zo strany dlžníka riadne a včas, k čomu došlo 1.3.2004, keď na pokyn obv. Sz. a F. vyhotovil obv. F. oznámenie pre spol. F. a Správu katastra Košice IV, že spol. Ex B. nie je schopná splatiť prvú ani druhú pôžičku a berie na vedomie všetky právne následky z toho plynúce teda aj to, že spol. F. sa stáva výlučným vlastníkom prevedených nehnuteľností, čím takto spoločným konaním vyššie uvedených osôb bola spoločnosti Ex B. spôsobená škoda vo výške 153 386 830,-Sk.

2. Vyšetrovateľ ÚBPK vznesol obvinenie 5 osobám pre trestný čin porušovania povinnosti pri správe cudzieho majetku spolupáchateľstvom podľa § 9 ods. 2 k § 255 ods. 1, 3 TZ za pokračujúci trestný čin úverového podvodu spolupáchateľstvom podľa § 9 ods. 2 k § 250a ods. 2, 5 TZ účinného v čase spáchania skutku, ktorého sa dopustili obvinení tým spôsobom, že ako predstavitelia SKB, a.s. na základe žiadosti viacerých spoločností rozhodli o poskytnutí úverov, hoci všetci vzhľadom na svoje znalosti a odbornosť vedeli, že tieto spoločnosti nespĺňajú podmienky určené na poskytnutie týchto úverov. Týmto svojím konaním spôsobili škodu vo výške cca 950 mil. SK.

3. Vyšetrovateľ ÚBPK dňa 2.2.2006 obvinil Ing. P. R., Ing. Ľ. K., Ing. V. J., Ing. D. L., Ing. V. Ž., PhDr. J. K. pre trestný čin sprenevery podľa § 248 ods. 1, ods. 4 písm. b), ods. 5, TZ účinného v čase spáchania skutku, na tom skutkovom základe, že ako členovia organizovanej skupiny po predchádzajúcej vzájomnej dohode v úmysle prisvojiť si finančné prostriedky z Devín banky, a.s. Bratislava prostredníctvom spoločnosti APIS a.s., s ktorou boli personálne a majetkovo prepojení, po vzájomnej dohode a rozdelení si úloh a vedomí si, že spoločnosti APIS, a.s. už nemožno poskytnúť úver z Devín Banky, a.s. nakoľko by došlo k prekročeniu úverovej angažovanosti tejto spoločnosti ako osoby s osobitným vzťahom k banke vykonávali koordinovanú činnosť a ako organizovaná skupina svojím konaním spôsobili Devín Banke, a.s. Bratislava celkovú škodu vo výške 971 503 935,-Sk.

4. Vyšetrovateľ ÚBPK vedie trestné stíhanie vo veci trestného činu skrátenie dane a poistného podľa § 148 ods.1, ods.5 Trestného zákona a vo veci trestného činu porušovania povinnosti pri správe cudzieho majetku podľa § 255 ods.1, ods.3 Trestného zákona účinného do 30. 11. 2003, kde vystupujú ako podozriví pracovníci spoločnosti Solivary, a.s. Prešov v súvislosti s poskytnutím štátnej záruky za čerpanie úverových prostriedkov vo výške cca. 1, 2 miliardy Sk a pracovníci FNM SR, v súvislosti so spravovaním pohľadávky plnenia za poskytnutý úver spoločnosti Solivary, a.s.,

5. Vyšetrovateľ ÚBPK vedie trestné stíhanie vo veci zločinu neodvedenie dane a poistného formou účastníctva podľa § 21 ods. 1 písm. a) Trestného zákona k § 277 odsek 1 odsek 4 Trestného zákona v súvislosti s neoprávneným uplatňovaním a následným čerpaním nadmerného odpočtu DPH na rôznych daňových úradoch na tom skutkovom základe, že páchatelia využívajú nepriaznivú životnú situáciu sociálne slabších osôb na uplatňovanie a následné čerpanie nadmerných odpočtov DPH, čím vznikla štátnemu rozpočtu škoda vo výške cca 104 410 596,- Sk,

6. Vyšetrovateľ ÚBPK vedie trestné stíhanie vo veci zločinu nedovedenie dane a poistného formou spolupáchatelstva podľa § 20 Trestného zákona k § 277 ods. 1, 4 Trestného zákona v súvislosti s neoprávneným uplatňovaním a následným čerpaním nadmerného odpočtu DPH na rôznych daňových úradoch v rámci teritória pôsobnosti OBPK Západ na tom skutkovom základe, že doposiaľ presne neustálené osoby využívajú nepriaznivú životnú situáciu sociálne slabších osôb na uplatňovanie a následné čerpanie nadmerných odpočtov DPH; doposiaľ celkom v 23. prípadoch uplatneného nadmerného odpočtu vznikla štátnemu rozpočtu škoda vo výške najmenej 97.611.875,- Sk.

7. Vyšetrovateľ ÚBPK vzniesol obvinenie Ing. P.P. za pokus trestného činu podvodu podľa § 8 ods. 1 k § 250 ods. 1 ods. 5 Trestného zákona účinného do 31.12.2005, na tom skutkom základe, že ako predseda predstavenstva oprávnený konať samostatne v mene spoločnosti Všeobecná ľudová poisťovňa a.s. (ďalej len „VLP“) so sídlom Žilina, v presne nezistený deň mesiaca december 1999 v budove spoločnosti Technopol v Bratislave vystavil a podpísal štyri kusy listín, označovaných ako cenné papiere s názvom Finančný garančný bond poisťovne, každý v hodnote 5.000.000,- USD, v celkovej hodnote 20.000.000,- USD, všetky splatné ku dňu 30.9.2006, pričom tieto prostredníctvom Ing. M. N. (v súčasnosti nebohý) a D. R. aj uviedli do obehu a pokúsili sa ich speňažiť i napriek tomu, že mali vedomosť o nemožnosti splatenia vyhotovených bondov a takto konali s cieľom po ich predaji obohatiť seba alebo iného na škodu budúceho nadobúdateľa týchto cenných papierov vo výške 20.000.000,- USD, t.j. v sume 834.460.000,- Sk podľa kurzu peňažných prostriedkov NBS platného ku dňu 14.12.1999.

8. Vyšetrovateľ ÚBPK dňa 30.8.2006 vzniesol obvinenie Mgr. P.Č. za trestné činy neodvedenia dane a poistného podľa § 148a ods. 1 ods. 4 Trestného zákona (platného a účinného do 31.12. 2005) a nezaplatenia dane podľa § 148b ods. 1 ods. 3 Trestného zákona (platného a účinného v čase do 31. 12. 2005), lebo ako konateľ spoločnosti, ktorá je na Daňovom úrade registrovaná na dani z príjmov právnických osôb, dani z príjmov fyzických osôb zo závislej činnosti a funkčných požitkov, dani z pridanej hodnoty, cestnej dani a spotrebnej dani z piva, neodvedením dane a poistného a nezaplatením daní spôsobil Daňovému úradu škodu v celkovej výške 64 092 130 Sk.

9. Na základe výsledkov vykonaného vyšetrovania vyšetrovateľ dňa 15.8.2006 rozhodol podľa § 206 ods.1 Trestného poriadku a stíha ako obvineného Ing. J.S. pre trestný čin podvodu podľa § 250 ods. 1, ods. 4 Trestného zákona, v znení platnom a účinnom v čase spáchania skutku. Obvinený ako osoba s faktickým dosahom na riadenie dvoch obchodných spoločností v Košiciach, vlastným konaním, resp. priamymi pokynmi, ktoré vydával riadiacim a podriadeným pracovníkom v súvislosti s riadením oboch spoločností pri rozhodovaní o ich vstupe do obchodných vzťahov a toku finančných prostriedkov, pod zámienkou riadneho

obchodovania s príslubom úhrady za odobratý tovar, uzatvoril obchodné zmluvy s VSŽ EXPORT-IMPORT spol. s r.o. Košice, na základe ktorých odoberali hutnícke výrobky za ktoré neuhradili dohodnutú kúpnu cenu v úmysle obohatiť seba, prípadne ďalšie osoby na úkor majetku VSŽ HOLDING, a.s., ktorej takto spôsobil škodu najmenej 770.196.263,- Sk.

3 Analýza problematiky odhaľovania a vyšetrovania trestných činov spáchaných subjektom uvedeným v § 14 ods. 1 TP

3.1 Analýza trestných činov vo vzťahu k právnej kvalifikácii

V hodnotenom období boli vznesené obvinenia podľa §206 ods. 1 TP dvom sudcom okresných súdov a jednému prokurátorovi okresnej prokuratúry.

- sudcovi okresného súdu pre trestný čin prijímania úplatku a inej nenáležitej výhody podľa § 160a ods. 1, 2 TZ účinného v čase spáchania skutku a pre trestný čin zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 158 ods. 1 písm. a) TZ účinného v čase spáchania skutku
- sudcovi pre pokračujúci trestný čin prijímania úplatku a inej nenáležitej výhody podľa § 160a ods. 1, 2 TZ účinného v čase spáchania skutku v jednočinnom súbehu s pokračujúcim trestným činom zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 158 ods. 1, písm. a) TZ účinného v čase spáchania skutku
- prokurátor bol obvinený z trestného činu prijímania úplatku a inej nenáležitej výhody podľa § 160a ods.1, ods.2 TZ účinného v čase spáchania skutku.

3.2 Charakteristika subjektu trestných činov (celkový počet, vek, postavenia, funkcia, pracovné zaradenie)

V oblasti trestných činov „špeciálnych subjektov“ v roku 2006 boli preverované a vyšetrované najmä oznámenia na sudcov a prokurátorov. Tieto sú zväčša rozhodnuté odmietnutím podľa § 197 ods. 1 písm. d) TP. V časti podnetov bolo začaté trestné stíhanie podľa § 199 TP a bolo vykonané vyšetrovanie v zmysle TP.

Trestné oznámenia sa týkali väčšinou podozrení z trestného činu zneužívania právomoci verejného činiteľa. Podávané trestné oznámenia sú od subjektov, ktoré prehrali súdne spory v občiansko-právnych, obchodných ale aj v trestných veciach. V týchto prípadoch oznamovatelia vyjadrujú nespokojnosť s rozhodnutím prokurátorov a sudcov, najmä ak išlo o rozhodnutie v ich neprospech. V takomto konaní sudcov a prokurátorov vidia spáchanie trestného činu, a to najmä vo forme zneužitia právomoci verejného činiteľa a tiež prípadnú korupciu, ktorú však len predpokladajú vzhľadom k danému rozhodnutiu príslušného orgánu.

Prvé vznesené obvinenie osobe uvedenej v § 14 ods. 1 TP bolo vznesenie obvinenia sudcovi okresného súdu za trestný čin prijímania úplatku a inej nenáležitej výhody v súbehu s trestným činom zneužívania právomoci verejného činiteľa - vek osoby 42 rokov.

Druhé obvinenie vznesené voči sudcovi okresného súdu za trestný čin prijímania úplatku a inej nenáležitej výhody podľa § 160a ods. 1, ods. 2 TZ v súbehu s trestným činom zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 158 ods. 1 písm. a) TZ v súbehu s trestným činom prijímania úplatku a inej nenáležitej výhody podľa § 160a ods. 1, ods. 2 TZ v súbehu s trestným činom zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 158 ods. 1 písm. a) TZ účinného v čase spáchania skutku – vek sudcu 43 rokov.

V realizácii bolo aj ďalšie konanie smerujúce proti sudcovi Krajského súdu, avšak toto bolo zastavené z dôvodu úmrtia podozrivého pred vznesením obvinenia.

Tretie vznesené obvinenie, bolo obvinenie prokurátora. Prokurátor bol obvinený z trestného činu prijímania úplatku a inej nenáležitej výhody podľa § 160a ods.1, ods.2 TZ účinného v čase spáchania skutku – vek prokurátora 44 rokov.

3.3 Analýza objektívnej stránky - konania páchatel'a a následku trestného činu

Konanie - spôsob spáchania trestnej činnosti:

- ako sudca okresného súdu pripustil v rozpore so zárukami nezávislosti a nestrannosti výkonu sudcovskej funkcie vplyv a zásah do jeho rozhodovacej činnosti tým, že prijal úplatok, čím ohrozil nezávislosť súdnictva a svoju nestrannosť,
- ako sudca prevzal vo svojej kancelárii po dvakrát úplatky za skoré ukončenie občiansko - právneho konania,
- vyžiadal úplatok za zastavenie trestného stíhania vo veci trestného činu podvodu, ktorý si rozdelil s advokátom,
- žiadal úplatok 300.000,- Sk a následne 20.000,- Sk za odloženie nástupu výkonu nepodmienečného trestu odňatia slobody, pričom suma 20.000,- mala byť poukázaná na účet advokáta,
- nevybavil žiadosti vyšetrovateľa PZ o právnu pomoc,
- nedal podnet nadriadenej prokuratúre, aby bolo trestné stíhanie odovzdané do cudziny,
- sprostredkoval odovzdanie úplatku 10.000,- Sk policajtovi za sfaľšovanie dokumentácie dopravnej nehody,
- prijal úplatok 40.000,- od advokátky za vybavenie prepustenia z väzby a vybavenie trestnej veci.

3.4 Porušenie povinnosti páchatel'a vyplývajúcich z jeho postavenia pri páchaní trestných činov (druh činnosti, zákon v ktorom je uvedená a iné)

- porušenie povinnosti vyplývajúcich osobe ako sudcovi v § 30 zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediach,

3.5 Analýza postupov polície a využívania inštitútov TP

Pri dokumentovaní týchto prípadov boli dlhodobo využívané takmer všetky inštitúty podľa piatej hlavy TP, na základe ktorých boli zadovážené dôkazy odôvodňujúce podanie podnetu na vydanie na trestné stíhanie ústavnému súdu a následné vznesenie obvinenia.

Konkrétne pri objasňovaní trestných činov subjektov uvedených v § 14 ods. 1 TP boli využité najmä nasledovné inštitúty podľa piatej hlavy TP:

- § 113 TP sledovanie osôb a vecí,
- § 114 TP vyhotovovanie obrazových, zvukových, alebo obrazovo-zvukových záznamov,
- § 115 TP odpočúvanie a záznam telekomunikačnej prevádzky,
- § 117 TP agent.

3.7 Najzávažnejšie prípady

1. Vyšetrovateľ ÚBPK vzniesol obvinenie sudcovi okresného súdu JUDr. V. V. za pokračujúci trestný čin prijímania úplatku a inej nenáležitej výhody podľa § 160a, ods. 1, ods. 2 TZ v jednočinnom súbehu s pokračujúcim trestným činom zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 158 ods. 1, písm. a) TZ účinného v čase spáchania skutku. Súčasne vzniesol obvinenie advokátovi Mgr. J. V. a súkromnému podnikateľovi Ing. J. S. za trestný čin podplácania podľa § 161a ods. 1, 2 TZ formou spolupáchateľstva podľa § 9 ods. 2 TZ účinného v čase spáchania skutku, na tom skutkovom základe, že v budove Okresného súdu

v P. JUDr. V. V. ako sudca tohto súdu prevzal úplatok vo výške 10.000,-Sk v bielej obálke od L. Š. za to, že v trestnej veci vedenej na Okresnom súde v P., v ktorej bol jej syn P. Š. obžalovaným uloží P. Š. miernejší trest ako mu bol uložený trestným rozkazom a následne tento rozsudok s miernejším trestom aj vydal a po vydaní tohto rozhodnutia v presne nezistený deň v roku 2003 alebo roku 2004 v budove Okresného súdu v P. ako sudca tohto súdu opäť prevzal úplatok vo výške 10.000,-Sk v bielej obálke od Lýdie Š. za to, že v uvedenej trestnej veci bude hľadať riešenie, ako pomôže jej synovi Petrovi Š. v súvislosti s možnosťami odpustenia už zníženého trestu uloženého rozsudkom Okresného súdu v P. a potom, čo predmetné trestné konanie prešlo na Okresný súd do T., v budove Okresného súdu v T., v kancelárii, ako sudca tohto súdu opäť prevzal úplatok vo výške 10.000,-Sk v bielej obálke od L. Š. za to, že v uvedenej trestnej veci odsúdeného P. Š. zabezpečí jej synovi P. Š. v prípade nástupu do výkonu trestu odňatia slobody lepšie podmienky a v budove Okresného súdu v T. v kancelárii poskytoval aj informácie o procesných otázkach Lýdii Š. v prejednávanej trestnej veci pre jej syna, odsúdeného Petra Š., v okolnostiach jeho výsluchu a následného postupu na vytýčenom verejnom zasadnutí za účelom vytvorenia objektívnej situácie s cieľom vyhovieť požiadavke L. Š. vo veci zabezpečenia čo najpriaznivejších podmienok k nástupu do výkonu trestu odňatia slobody jej syna, odsúdeného P. Š., čím v uvedených prípadoch postupoval v rozpore s ustanovením § 30 ods. 2, písm. b), e), ods. 3 Zákona č.385/2000 Z.z. o sudcoch a prísediacich v znení neskorších zmien a doplnení.

2. Vyšetrovateľ ÚBPK dňa 7.8.2006 pod ČVS: PPZ-74/BPK-S-2005 podľa § 206 ods. 1 TP obvinil JUDr. Š. M., sudcu okresného súdu, pre trestný čin prijímania úplatku a inej nenáležitej výhody podľa § 160a ods. 1, ods. 2 TZ v jednočinnom súbehu s trestným činom zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 158 ods. 1 písm. a) TZ vo viac činnom súbehu s trestným činom prijímania úplatku a inej nenáležitej výhody podľa § 160a ods. 1, ods. 2 TZ v jednočinnom súbehu s trestným činom zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 158 ods. 1 písm. a) TZ účinného v čase spáchania skutku na tom základe, že

- JUDr. Š. M. ako sudca okresného súdu v presne nezistený deň v mesiaci jún 2000 v bližšie neurčenom čase v Č., v budove súdu vo svojej kancelárii žiadal a prevzal od I. M. – účastníka konania vo veci vedenej na okresnom súde, finančnú hotovosť vo výške desaťtisíc Sk za skoré ukončenie občiansko-právneho konania o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov, ako aj za vydanie predbežného opatrenia, Rozhodnutia – zákaze dispozície účastníkom konania s vkladom v banke a nehnuteľnosťami,
- JUDr. Š. M. ako sudca okresného súdu v presne nezistený deň začiatkom mesiaca október 2000 v bližšie neurčenom čase v budove súdu vo svojej kancelárii prevzal od Ivana M. – účastníka konania vo veci vedenej na okresnom súde finančnú hotovosť vo výške desaťtisíc Sk za skoré ukončenie občiansko-právneho konania o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov, ako aj za vydanie predbežného opatrenia, Rozhodnutia – zákaze dispozície účastníkom konania s vkladom v banke a nehnuteľnosťami.

3. Vyšetrovateľ PZ obvinil JUDr. M.V. prokurátora okresnej prokuratúry za trestný čin prijímania úplatku a inej nenáležitej výhody podľa § 160a ods.1, ods.2 TZ (platného a účinného v dobe spáchania skutku) a JUDr. Soňu P. advokátku za trestný čin prijímania úplatku a inej nenáležitej výhody podľa § 160a ods.1 TZ (platného a účinného v dobe spáchania skutku) Advokátka JUDr. S.P. žiadala pre seba a pre prokurátora od obvinenej osoby, ktorý bol stíhaný Okresným úradom vyšetrovania PZ v L. a v tom čase bol vo väzbe v ÚVV Banská Bystrica, úplatok na vybavenie prepustenia z väzby a vybavenie jeho trestnej veci, ktorý neskôr vo výške najmenej 80.000,-Sk prevzala od spoločníka obvineného a polovicu teda najmenej 40.000,-Sk odovzdala na presne nezistenom mieste a presne nezisteným spôsobom a v presne nezistenom čase prokurátorovi Okresnej prokuratúry v L., ktorý sa s ňou podieľal na vybavení prepustenia obvineného z väzby a na vybavení jeho trestnej veci.

4 Oblasť vyšetrovania a skráteného vyšetrovania

4.1. Základné štatistické ukazovatele

V hodnotenom období bol celkový nápad vecí 977 vyšetrovacích spisov (763/+214 – pričom 763 je údaj za rok 2005 a +/- 214 je údaj o náraste, resp. poklese oproti roku 2005), z čoho korupcie sa týkalo 497 vyšetrovacích spisov (280/+217), v oblasti závažnej hospodárskej a majetkovej kriminality bolo evidovaných 108 vyšetrovacích spisov (86/+22), 372 vyšetrovacích spisov bolo iného charakteru (397/-25).

Celkový počet ukončených vecí bol 942 spisov (751/+191), z toho podľa § 197/1d TP bolo odmietnutých 488 vecí (415/+73), 142 spisov bolo ukončených návrhom na podanie obžaloby (88/+54), v 1 prípade bola vec postúpená podľa § 214 TP (4/-3), v 168 prípadoch bolo zastavené trestné stíhanie podľa § 215/1,4 TP (117/+51) a v 17 prípadoch bolo prerušené trestné stíhanie podľa § 228 TP (8/+9).

Vo vyšetrovaní a v skrátenom vyšetrovaní bolo vydaných 313 uznesení podľa § 199 TP (234/+79), z toho korupcie - 253 uznesení (160/+93), závažnej hospodárskej a majetkovej trestnej činnosti - 38 uznesení (50/-12), iných trestných činov - 22 (24/-2). Podľa § 206 TP bolo vydaných 190 uznesení (118/+72), z toho korupcie - 139 (83/+56), závažnej hospodárskej a majetkovej trestnej činnosti – 46 (28/18), iné – 5 (7/-2).

Obvinených bolo 253 osôb (147/+106), z toho za korupciu bolo obvinených 167 osôb (81/+86), za závažnú hospodársku a majetkovú trestnú činnosť 77 osôb (57/+20), iné trestné činy - 9 osôb (9/0).

4.2. Ochrana zákonných práv občanov

V hodnotenom období boli zo strany občanov podané tri sťažnosti v zmysle zákona o sťažnostiach. Jedna bola vyhodnotená ako opodstatnená, jedna ako neopodstatnená a o jednej nebolo doposiaľ rozhodnuté.

Opodstatnenosť sťažnosti spočívala v tom, že sťažovateľ sa po podaní trestného oznámenia dožadoval fotokópie spisanej zápisnice. Pracovník ÚBPK odpísal sťažovateľovi, že v zmysle TP nie je osobou uvedenou v § 65 TP a preto mu neprináleží právo na poskytnutie požadovanej fotokópie. Opodstatnenosť sťažnosti spočívala v tom, že v danom prípade sa mala vec formálne riešiť postupom uvedeným v zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a v súlade s N MV SR č. 67/2000 o sprístupňovaní informácií fyzickým a právnickým osobám.

Formálna stránka nesprístupnenia vyššie uvedenej informácie bola dodatočne s odborom prevencie Prezídia PZ v súlade s uvedenými predpismi vyriešená a v rámci ÚBPK boli prijaté opatrenia, aby k podobným situáciám viac nedochádzalo.

V hodnotenom období bolo podaných 22 sťažností, ktoré boli podľa obsahu vyhodnotené ako sťažnosti na postup podľa § 210 TP. Ani jedna z týchto sťažností nebola opodstatnená.

V štyroch prípadoch bola podaná námietka zaujatosti, o ktorej rozhodol vyšetrovateľ, resp. poverený príslušník PZ o nevyľúčení z konania. Po podaní sťažnosti nadriadení potvrdili nevyľúčenie vyšetrovateľa, resp. povereného príslušníka PZ z konania.

4.3. Oblasť aplikácie TZ a TP

V oblasti aplikácie TZ a TP v praktickej činnosti policajtní ÚBPK neboli zistené žiadne nedostatky. S prípadnými zmenami predmetných noriem sú príslušní pracovníci ÚBPK okamžite preškoľovaní na poradách riaditeľa odboru, resp. poradách vedúcich oddelení. Preškoľovanie je vykonávané priebežne k novým výkladom ustanovení trestných kódexov tak, ako vznikajú v priebehu súdnej praxe. O relatívne hladkom prechode z používania rekodifikovaného TZ a TP samotný fakt, že doposiaľ nedošlo k takému pochybeniu, ktoré by bol vytýkané dozorujúcou prokuratúrou, resp. súdom.

5. Vyhodnotenie súčinnosti a mimorezortnej spolupráce

Spolupráca s prokuratúrou, súdmi a inými mimorezortnými zložkami

Podstatná časť spolupráce v tejto oblasti je zameraná na spoluprácu s ÚŠP a ŠS, čo vyplýva z vecnej príslušnosti uvedených inštitúcií. Sledovanú oblasť možno hodnotiť opäť pozitívne. Väčšina návrhov vyšetrovateľov v procese vyšetrovania bola prokurátormi akceptovaná.

Obdobne je možné hodnotiť spoluprácu pracovníkov ÚBPK so súdmi. Vo väčšine prípadov podané návrhy zo strany prokurátora boli akceptované aj sudcami pre prípravné konanie, a to pri návrhoch na vzatie obvineného do väzby alebo pri realizácii postupu podľa § 113 až § 118 TP. Neboli zaznamenané žiadne problémy pri jednaniach pracovníkov ÚBPK so sudcami.

V oblasti spolupráce s inými mimorezortnými zložkami bola táto realizovaná prevažne s Colnou správou SR, odborom kontroly Ministerstva financií SR, Najvyšším kontrolným úradom SR, útvarom zboru väzenskej a justičnej stráže, Vojenským obranným spravodajstvom (najmä na regionálnej úrovni), Strediskom cenných papierov, úradmi kartografie, daňovými úradmi a inými zložkami štátnej správy. Pri zabezpečovaní nezúčastnených osôb je súčinnosť realizovaná napr. s Vojenskou políciou, resp. Mestskou políciou.

Spolupráca s občanmi

ÚBPK kladie dôraz na spoluprácu s občanmi, čo je uskutočňované prezentovaním výsledkov činnosti ÚBPK najmä prostredníctvom tlačového oddelenia Prezídia Policajného zboru, ako aj sprístupnením informácií o svojej činnosti na verejne prístupnej internetovej stránke ÚBPK www.minv.sk/korupcia. Predmetná spolupráca je však priebežne skvalitňovaná i na regionálnej úrovni a to formou priameho kontaktu s občanmi, príp. propagáciou vlastnej činnosti v regionálnej tlači.

6. Vyhodnotenie medzinárodnej spolupráce

ÚBPK v hodnotenom období pokračoval predovšetkým v nadväzovaní bilaterálnej medzinárodnej spolupráce s útvarmi iných štátov, ktoré majú obdobné zameranie činnosti ako ÚBPK.

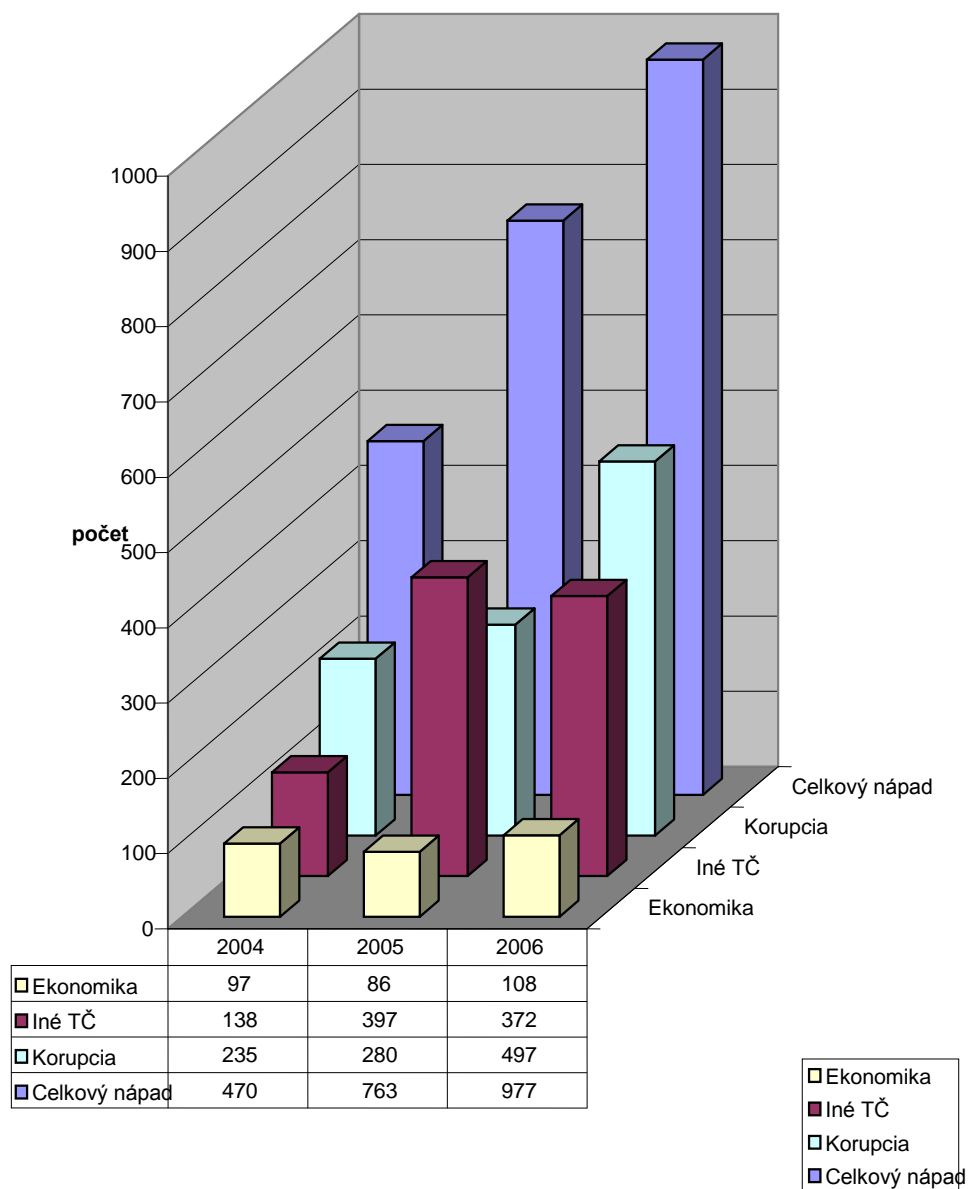
Nemenej významnou súčasťou medzinárodnej spolupráce, ktorej sme venovali pozornosť je aktívna účasť v medzinárodných organizáciách zaoberajúcich sa špecificky bojom proti korupcii a to:

- Európska anti-korupčná sieť (European anti-corruption network)
- sieť EPAC (European Partners Against Corruption)
- sieť EHFCN (sieť na podporu boja proti podvodom a korupcii v zdravotníctve)

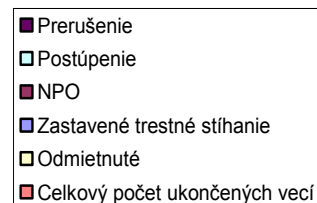
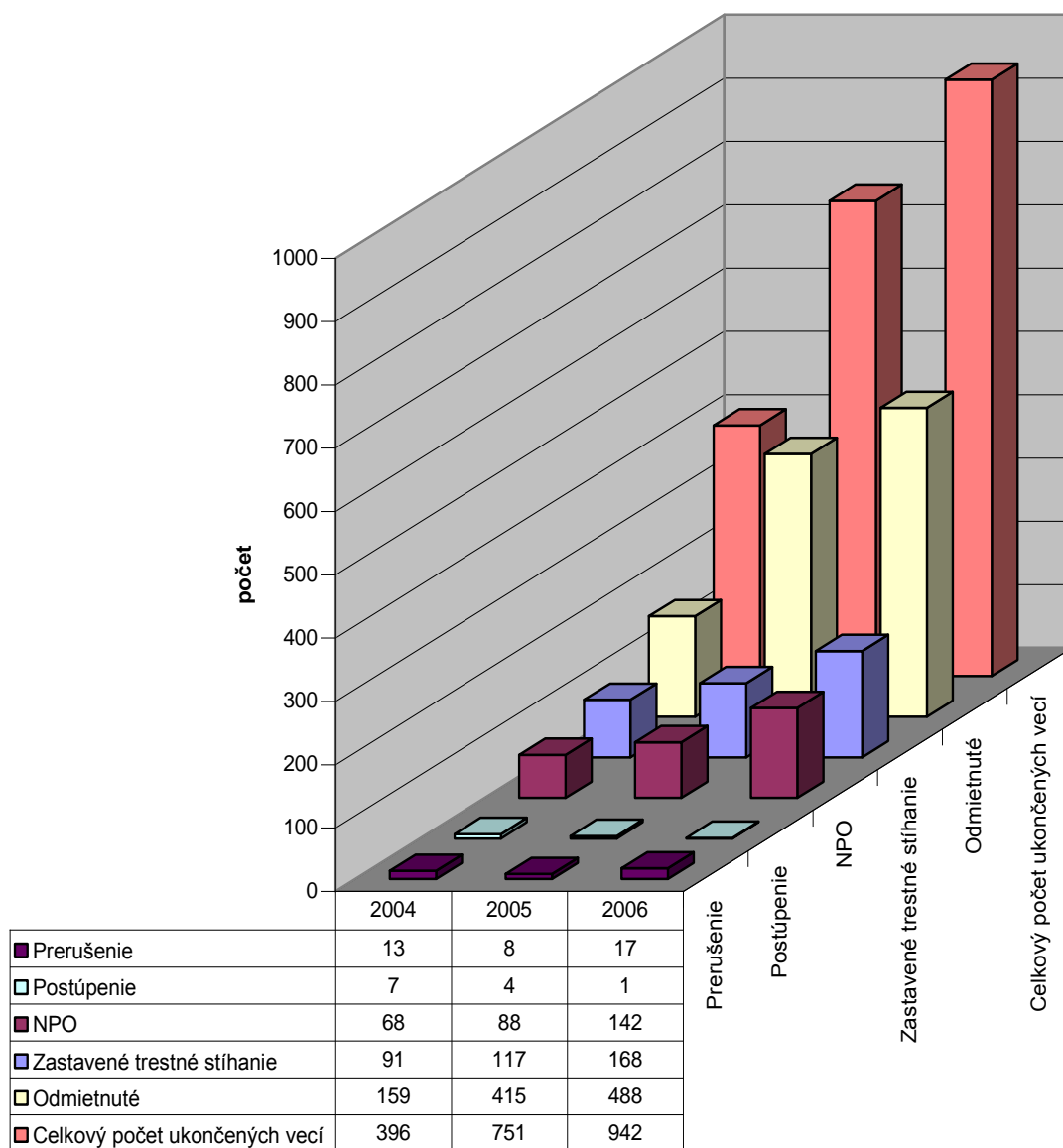
- pracovná skupina OECD pre boj proti úplatkárstvu v medzinárodných obchodných transakciách
- výbor GRECO (Group against corruption) Rady Európy
- Ad-hoc výbor pre prípravu Dohovoru OSN proti korupcii

Mimo uvedeného, ÚBPK svoju činnosť zameriaval i na plnenie záväzku Slovenskej republiky v rámci Plnenia Akčného plánu EÚ pomoci Ukrajine - v septembri a októbri 2006 boli pracovníkmi ÚBPK zorganizované dve stáže pre ukrajinských štátnych zamestnancov z inštitúcií bojujúcich proti korupcii na Ukrajine.

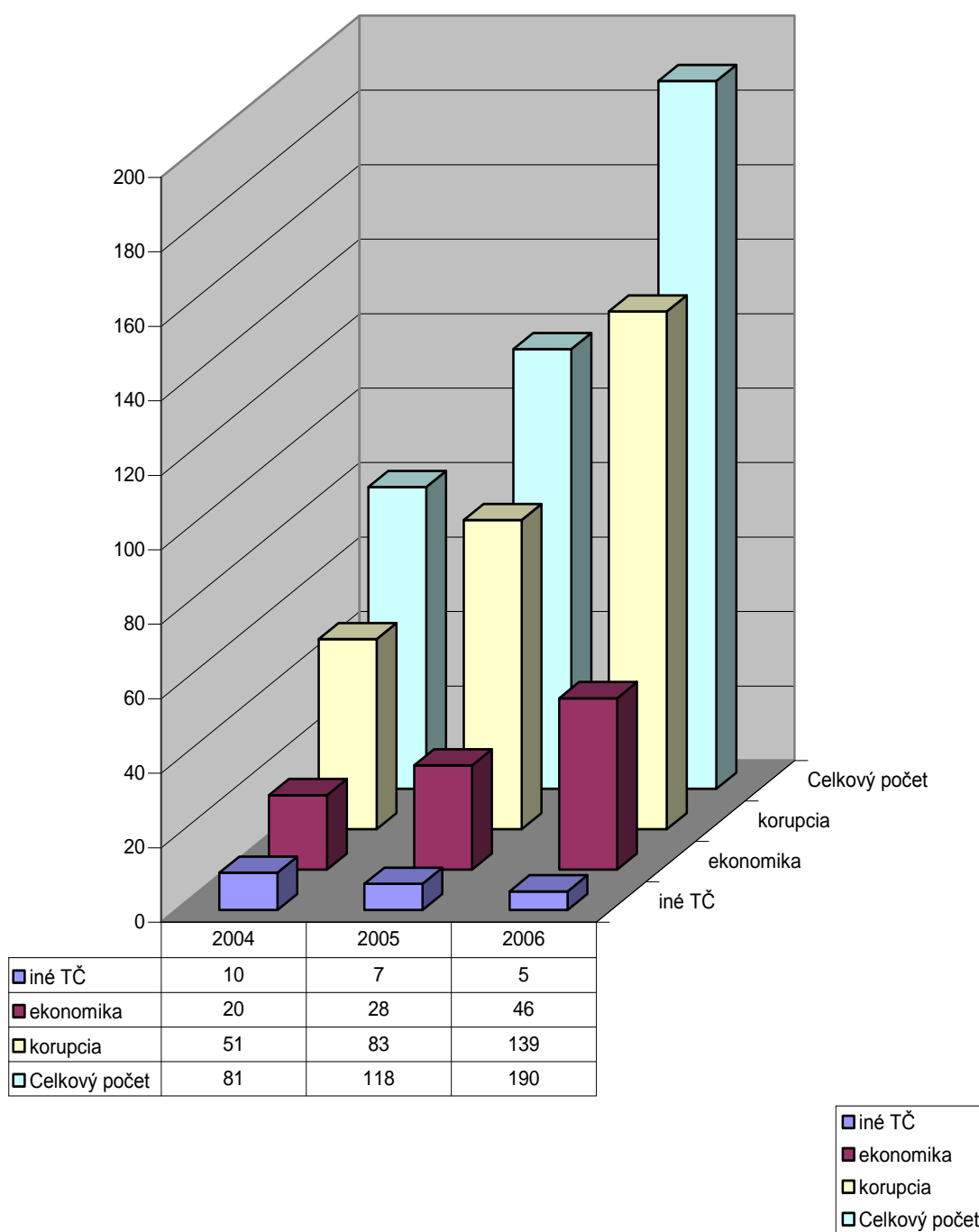
Nápad trestných vecí na ÚBPK Prezídia PZ

Počet a spôsob ukončených vecí na ÚBPK Prezídia PZ

Počet vznesených obvinení na ÚBPK Prezídia PZ

Počet obvinených osôb na ÚBPK Prezídia PZ

